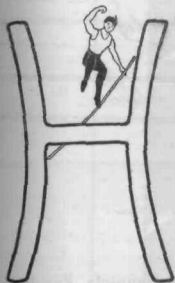

JOŽA POLJANČEK:

Pričakovanje.

išica je bila v vasicí, ki je stala v objemu srebrne rečice. Pozoren potnik je na prvi pogled spoznal, da v njej prebivajo ubožni ljudje, ker hišica je bila lesena. Že od daleč jo je bilo videti, ker jo je izdajala motna luč, ki je brlela v temno noč ...

Pozno je bilo; mati, ki je bila v koči, je še bdela, dasiravno trudna; zakaj delala je ves dan, a ni ji bilo dosti do spanja. Njeno ljubeče in po sinu hrepenече srce ji ni dalo miru; vedno je mislila nanj, na svojega Lojzeta, nahajajočega se pri vojakih. Venomer ji je bil pogled obrnjen proti oknu, da bi videla, če že prihaja. Vsak korak, ki ga je slišala, jo je razveselil: že je videla v duhu sina, kako ji prihaja naproti s hrabrostno svetinjo. Ob takih trenutkih se je čutila srečno. A varala se je. In toliko večja je bila njena bolest in toliko bolj je raslo njeno hrepenenje, ko so šli koraki mimo njene hiše — dalje ... dalje ...

V spomin ji je prišla preteklost — sinov odhod:

Lep, jasen dan ... Fantje po vasi vriskajo in prepevajo. Tudi Lojze je med njimi; tudi on zapušča mater: »Zbogom, mati!« — Za klobukom mu je pripet šopek svežih cvetic; okrog usten mu igra smehljaj ...

»Mirni bodite in upajte, da se vrnem v kratkem — z lovorjevim vencem!« ji reče, jo še enkrat poljubi in odide.

Zapiskal je vlak ... Zbogom!

* * *

Vihar je zavel po vasi in zdramil je mater iz spominov. — Ploha se je ulila. Materi se je zdelo, kakor bi nekdo tolkel po oknu. Vstala je, da bi pogledala, kdo je, toda bilo ni nikogar. Le debele deževne kaplje so padale gosteje in gosteje ter udarjale ob šipe. —

»Vrnem se z lovorjevim vencem«, je rekel sin, ko je odhajal. Ali se morda ni ta venec že posušil? — Tako je pomislila mati. Ob tej misli se je zgrozila in čutila je, kakor bi ji kdo zbadal srce ...

»Ni mogoče!« je govorila poltiho, »ni umrl, jaz molim vedno zanj, da ga varuje Mati božja. Bog me usliši! — Moj Lojze se vrne! — Bog daj!...« Začuli so se koraki. Nekdo je nalahno potrkal in potem stopil v sobo. »Prinašam vam Lojzetovo pismo iz Ljubljane!« reče prišlec.

Bil je trgovec Matevž, znan daleč naokrog. Imel je trgovino in zato je hodil večkrat v Ljubljano, da si je nakupoval blaga. —

»Sin piše ... Kaj piše? — Berite, prosim, jaz ne znam!« reče mati Matevžu, ki je takoj odprl pismo ter začel čitati:

Predraga mama!

*Dolgo časa je, ali vsaj xdi se mi, da je dolgo,
odkar se nisva videla. Težko, težko pričakujem
snidenja . . .*

*Bolan sem, toda ni hudega; upajte, da kmalu
ozdravim in da se v kratkem vidiva.*

Čisto Vas pozdravlja

Vaš vdani sin

Lojze.

»Kaj piše?« vpraša mati po dolgem molčanju. Ni razumela, kar ji je čital; v srcu ji je nekaj pravilo, da ni nič dobrega . . .

»Ali je ujet? — Moj Lojze?« vpraša nadalje mati.

»Ne, mati!« ji odgovori Matevž, »ni ujet! Piše, da je malo bolan, toda nič ni hudega, ker upa, da ga kmalu vidite.«

»Dajte mi pismo!« prosi mati; žalostna je bila, in solze se ji udero po uvelih licih.

»Zbogom!« pozdravi Matevž ter se pripravi na pot: »mirni bodite, saj ni nič hudega! Kmalu pride domov, in veselila se bosta snidenja. — Lahko noč!«

Mati se je mukoma spravila v posteljo, toda zaspati ni mogla. — V duhu si je predstavljala sina; bolan leži, truden je in po njej — po materi hrepeni . . .

Veter je zatulil, vrata so zaropotala. — V sanjah vidi mati sina, kako stopa proti njej . . .

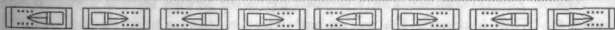
»Mati! — Prišel sem!« sliši, kako ji govori sin.

»Ti, ti si! . . . Vedela sem, da se vrneš! Molila sem zate vedno — vedno . . . Hvaljen Bog! Prišel si!« —

Lahno je udarila soseda po oknu, da pokliče ženico, Lojzetovo mater, da bi ji pomagala pri delu. — Luč je bila ugasnila; začelo se je daniti . . .

»Ni ga — Lojzeta!« je bolestno in s strahom vzkliknila mati; zakaj zdramila se je in je videla, da njenega sina še ni . . .

Fr. Šavnov: Na morju